

FOTBOLLS-VM

En bokfilm om VM-fotbollen i

STOCKHOLM
GÖTEBORG
MALMÖ
NORRKÖPING
HÄLSINGBORG
ÖREBRO
VÄSTERÅS
BORÅS
ESKILSTUNA
HALMSTAD
UDDEVALLA
SANDVIKEN

VM-ÅRET 1958

Nr 2 • Pris 6:50 kr. Åhlén & Åkerlunds Förlag, Stockholm

8.21.D

SPORTEN I DAG 1958-59

ottens årliga idrottsrevy med de intressantaste artiklarna och bästa bilderna från storevenemangen över hela världen.

Ni möter alla de toppaktuella stjärnorna

n det laddade VM-EM-året i

PORTEN I DAG 1958—59

given av *Tore Nilsson*. I redaktionen de kända sportjourna-erna *Kerj Jonsson* och *Harald Lindqvist*.

"En lättläst och lagom tjock bok, där flera av våra allra främsta sportpennor skriver om de stora och avgörande händelserna under året." *(Expressen)*

"Spänner över ett mycket brett register, där sportens idoler plötsligt blir nära bekanta." *(Morgonbladet)*

"Förvånansvärt prisbillig med tanke på storlek, innehåll och utstyrsel." *(Ny Dag)*

pris 4.75

PORTEN I DAG 1958-59 utkom-er i november. 132 sidor. Pris 75 kr. Lika lågt pris som förra et — och ännu intressantare ef- VM-EM-året 1958. Beställ den örväg för att vara säker på att den — KLIPP UR ELLER SKRIV DENNA KUPONG och sänd in n redan nu!

EXPEDITIONEN AV VM-ÅRET 1958
Postfack 3267 - Stockholm 3

Sänd mig mot postförskott .... ex. av SPORTEN I DAG 1958—59 à kr 4:75 + postförskottsavgift

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

FOTBOLLS-VM 1958

Ansvarig utgivare:
TORE NILSSON

Redaktion:
Rolf Blomquist
Kerj Jonsson

Layout:
Sverre Östen

Foto:
Bo Dahlin
Anders Engman
Åke Borglund
Roland Andersson
m. fl.

Roligt att se dej, sa' kungen till Nacka. Kul att se kungen, sa' Nacka till kungen. Nisse Liedholm presenterade herrarna.

Ahlén & Åkerlunds
Förlags AB
Stockholm 1958

EN GÅNG PÅ HUNDRA ÅR...

Av Tore Nilsson

När kung Gustaf Adolf i den andra junisöndagens strålande sol och ljuvliga skjortärmsvärme hade klarat av själva invigningsfraserna och kommit i kontakt med VM-veckornas vardagsverklighet genom ett handslag med Sveriges och Mexikos uppradade spelare, tog han extra god tid på sig för en pratstund med lintotten Lennart Skoglund från Södermannagatan i Stockholm och San Siro i Milano. Fast varken majestätet eller någon annan kallade honom vare sig Lennart eller Skoglund. Kort och gott »Nacka».

Det handslaget och den pratstunden, glatt kamratligt från den kungliga sidan och stilstrongt respektfullt från den sprallige fotbollsgaminens, löste med ens den knutna stämning, som hade dragits hårdare och hårdare kring århundradets största idrottsevenemang.

Då log för första gången Holger Bergérus och glömde fyra års daglig (och nattlig) möda med ekonomi och organisation.

Då drog pressmännen en lättnadens suck över att det var slut med veckor av skrivmaskinen på tomgång, om oväsentligheterna kring VM-truppernas liv och leverne.

Då myste publiken och glömde både att den hade kastat ut dyra pengar på biljetter när de kunnat sitta hemma och se VM i TV och den färskaste förtreten: att den fallit för frestelsen att punga ut en extra femma för ett andefattigt souvenirprogram.

Då skuttade de svenska spelarna som kalvar på grönbete, nöjda över att den långa väntans tid var slut, att förhandssnacket »Proffs eller amatörer» definitivt hade mynnat ut i den enda tänkbara kompromissen »proffs och amatörer» och att mitt i allt det här ståhejet, som hade blåst upp bokstäverna **VM** till väldiga ballonger, så pumpade av stora ord och förväntningar att de skulle ha kunnat hålla sig fritt svävande över Stockholm i en tåt fastsatt i NK:s klocka, i alla fall inte var märkvärdigare än att kungen och Nacka kunde kosta på sig att ha »lattjo».

Då föll mexikanarna på knä och bad böner, som skulle hjälpa dem att klå Sverige — förmodligen nådde bönerna inte fram till rätt bestämmelseort, kanske beroende på att svenska flygvapnets drakar och flygande tunnor med rökstrimmor i blått och gult korsade den molnfria himlen. Ett av den svenska lagledningens mera geniala taktikdrag! Sverige vann invigningsmatchen, men under spelets gång föreföll det som om de blågula spelarna borde ha varit de, som rätteligen skulle ha knäfallit och anropat lyckans och och fotbollens gudar. Det blev bättre sedan under VM — utan knäfall.

Därmed var vi i alla fall mitt uppe i den fotbollens VM-festival, som Sverige inte får uppleva på nytt förrän tidigast om närmare hundra år. Så det blir möjligen Nackas barnbarnsbarnbarnsbarn, som får »morsa» på nästa VM-invigande svenska kung.

Vad som sedan under några veckor framåt utvecklade sig på svenska fotbollsplaner, från svenskt ytterartisteri till tyskt »Freude durch Kraft», är något som i generationer kommer att leva vidare i vårt land. Det kommer att nästa gång Sverige arrangerar ett VM, berättas som legender. Det kommer att stimulera ständigt nya kullar av ungdomar att försöka efterlikna och nå upp till vad man såg på Örjans Vall och Olympia, Ryavallen och Eyravallen och alla de övriga svenska idrottsplatser, som för en kort glansfull tid printades ut över världen som svårstavade nyckelord till dramatiska VM-referat och glada resultatsiffror.

Kvar står nu packlådor med minnenas glaspärlor i alla färger — från nederlagets dystra svarta till triumfens glänsande himmelsblå. Att välja bland dem, att försöka trä upp de värdefullaste av dem till ett halsband för att med internationell tacksamhet hänga om Moder Sveas hals, det är inte lätt. Den bokfilm, ni just nu bläddrar i, är ett anspråkslöst försök åt det hållet. Ett försök att låta ögat registrera igenkännandets och de glada minnenas lyster i pärlorna från något man bara får uppleva en gång på hundra år.

Tre svenska namn nämndes: kung Gustaf Adolf, Holger Bergérus och Nacka Skoglund. Kanske var det en slump. Kanske var det därför att just de tre var och en på sitt sätt symboliserar något av det vi helst vill minnas av denna VM-turnering.

Kungen därför att han med sina trogna besök på VM-arenorna ledde sina medborgare till något som naturligtvis först och sist var ett nöje, men som i den situation vi befann oss som värd för världen också var något litet av »Plikten framför allt». Nämligen plikten att dokumentera det verkliga idrottsintresset genom att möta upp nu när världens främsta fotbollsnationer var samlade inom vårt lands gränser. Att fylla läktarna. Att ge sitt erkännande och sin applåd till den som rättvisligen förtjänade det — utan enögd patriotism eller nationalistisk fanatism. Att uppskatta spelet för spelets egen skull, inte bara chansen att vinna 100 000 kr på tips eller för att fascineras av dramats ibland brutala inslag. Att ryckas med i den stora grundtanken: ju mer vi är tillsammans, ju mer vi lär känna varandra och varandras egenheter, ju större chanser finns det till en bättre och fredligare värld.

Holger Bergérus därför att han är detta VM:s verkliga segerherre. Verkställande direktör i miljonföretaget »Aktiebolaget Svensk VM-fotboll». Hans insats för Sveriges namn ut i världen är större än vad någon någonsin kommer att vilja erkänna. Perfektare har ett VM aldrig organiserats Smidigare har internationella motsättningar i små (mat och inkvartering) och stora (regler och protester) frågor aldrig reglerats. Efter detta VM är Holger Bergérus den internationella fotbollens Dag Hammarskjöld.

Nacka Skoglund därför att han från första stund blev den tongivande och vägvisande ifråga om den svenska insatsen på planen — och det är ju trots allt den allra viktigaste i ett VM. Alla rapporter från Italien hade berättat att Nacka var ur slag. Han stod på Inters försäljningslista. Han övertygade inte i testmatcherna för den svenska laguttagningen. Han var inringad av en negativ mur när VM började. Men han rev ner den redan med den första dribblingen, det första perfekta inlägget (på vilket Agne Simonsson gjorde Sveriges första VM-mål) och den första talande italienska handgesten uttryckande vild förtvivlan över att hans »mackor» inte hade blivit tillräckligt väl tillvaratagna. Han hade därmed slagit an den ton som i alla tider varit den som lett till de mest betydande framgångarna för svenska idrottsmän: »Att växa med uppgiften».

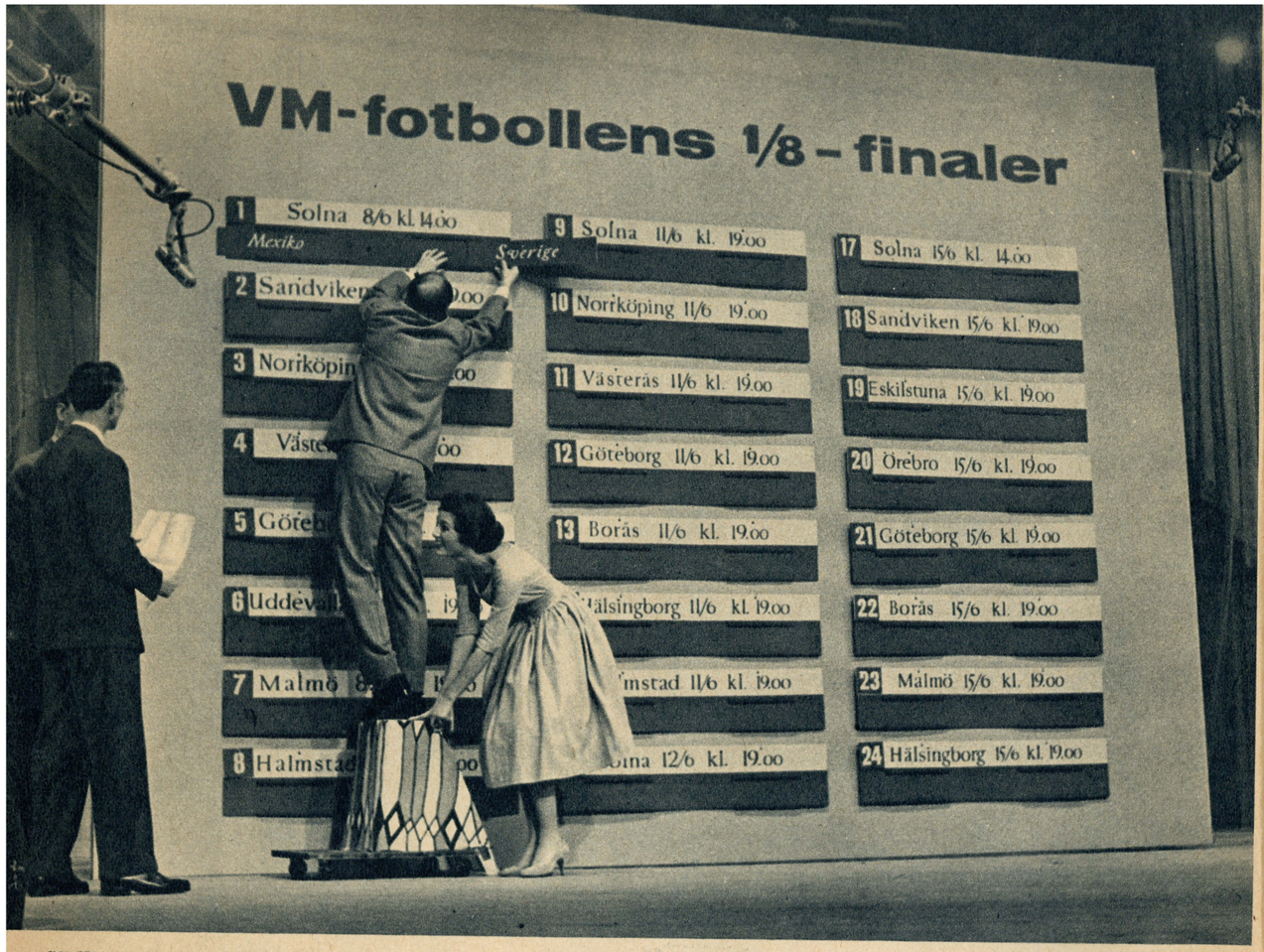
Mitt i all sin yviga och ibland onekligen litet divabetonade jargong, gav Nacka också nytt hopp åt fotbollen som spel. Nämligen hoppet att fantasin inte skall vara dödförklarad. Att det skall finnas plats för spontan glädje. Att det skall vara tillåtet att ha personligt roligt när man spelar fotboll. Naturligtvis inte på det egna lagets och de egna medspelarnas bekostnad, men under detta VM (inte minst i glansmatchen mot Ungern) visade Nacka gång på gång att hans infall, hans mod att våga något utanför lagmaskinens regelbundna dunk, var som ett tändstift från vilket gnistan fick hela det svenska lagets inneboende entusiasm, spelglädje och kunnande att explodera.

Det är därför Nacka förtjänar att bli legenden från detta VM.

Den legend, som någon gång i mitten på 2000-talet gör att Nackas barnbarnsbarnbarnsbarns generation kommer att berätta om farfarsfarfarsfar som »alla tiders lirare», han som »morsade» på kungen vid VM i Stockholm 1958. Ty med minnet av Nacka kommer minnet av VM att leva — och därmed minnet av fotboll med fantasi.

»Nacka Skoglund blev från första stund den tongivande och vägvisande ifråga om den svenska insatsen på planen — och det är ju trots allt den allra viktigaste i ett VM.» Så skriver fotbollskrönikören Tore Nilsson, och att det är så sant som det är skrivet, bevisar Nacka själv när han forcerar Wales-försvaret.

CIRKUS I CIRKUS. Själva VM-lottningen blev en s. k. big show ute i gamla hedervärda Djurgårds-Cirkus i Stockholm med TV och massor av både nationella och internationella honoratiores i den alltjämt något sågspånsdoftande lokalen. Bl. a. uppträdde hr trolleriprofessor Gunnar Gren som konditionsstark hjälpreda åt den läckra TV-värdinnan Agneta Ljungström och hade av någon anledning ett fasligt besvär med att sätta upp Sveriges skylt på den stora anslagstavlan på scenen. Konkurrenterna satte han däremot desto säkrare på plats. Här är det klart för match nr 1 i VM: Mexiko—Sverige! Hr generalsekreterare Holger Bergérus t. v. ser så belåten ut att han måste vända ryggen åt fotografen. Ungern och Wales lottades in i vår grupp, som ansågs »som den lättaste».

Det började med en idyll

Det VM i fotboll, som avgjordes i Sverige sommaren 1958 med 16 nationer klara för kick off den 8 juni, var det sjätte i världshistorien och lika säkert det mest intensiva och mest laddade hittills. Det började dock fredligt och fridfullt som en konfirmation med lottningen i Stockholms Djurgårds-Cirkus, det fortsatte i samma stil när de 15 främmande nationerna började anlända till den svenska krigsskådeplatsen och slog sig ned på diverse folkhemidylliska platser, spelade lille-putt-golf, fiskade, dansade och tjusade till våra flickor. Det var en helsvensk sommar i fotbollens tecken. Men idyllen skulle förvisso inte bli evig... Allvaret väntade bakom de leende kulisserna Och då blev klimatet kärvare.

HUKA DEJ, GUBBE, för här kommer jag! Tonen i det svenska träningslägret på Lillsved var ofta rå men hjärtlig. »Gubben» var i det här fallet Lazioproffset Selmosson och »jag» var förstås ingen annan än Nacka själv. Han satte färg på hela Lillsved.

ETT OCH ANNAT moln på den blågula himlen kunde dock skönjas, och ett av dessa var länge koncentrerat till »greve» Nisse Liedholms skadade vrist. Men massören Mario Ferrario — »trollkarlen från Como» — fixade allt. »Lidas» blev fit for fight.

DOM FISKADE: I Hindås utanför Göteborg låg bl. a. Sovjets trupp och laddade upp för dom stundande VM-dusterna med fridfullt fiske i dom närmaste farvattnen. Skönt att koppla av, tyckte ryssarna, som dock bestämt ville dementera påståendet att dom största fiskarna går i dom lugnaste vattnen...

SUPPORTER I: Alla 16 nationerna kom trimmade till tänderna till VM-slutspelet i Sverige. Frankrike kom t. o. m. med egen kock. Han hette Yves Sacquin och var mörare än sina egna biffar efter träningen med målvakten Remetter t. v. och halvbacken Lafont.

DOM SPIONERADE: Men hej, vad ryssarna bedrog sig på sin frid! Som närmaste grannar hade man nämligen en annan av VM:s favoritnationer — Brasiliens färgstarka trupp — och det var så klart att dom måste spionera...

SUPPORTER II: Brassarnas ledande supporter var den unge advokaten Christiano Lacorte. Ingen pysslades om som han. Men så är han också invalid sedan sitt 14:e år. Men älskar boll.

LÄGRET PÅ LILLSVED — det svenska alltså — rönte till att börja med ganska enig kritik inte minst från pressens experter. Det ansågs således, att spelarna blivit alltför mycket isolerade och att tråkigheten satts i högsätet. Men svenskt ränaren George Raynor — som var med år 48 re'n då vi vann olympiskt guld i London — tog trots allt hem spelet. Lägret blev succès.

BRÄCKT BRASSE

Kicka hitåt ett slag, sa' den mörkhyade brassestjärnan Pelé till en liten kavat vän i viken i Hindåstrakten.

Jamen, låna mej då bollen först, tyckte den lille vännen i Hindåsviken, fick bollen — och sa' bara tack så mycket!

Och vad tror ni sen att den lille vännen i Hindåsviken gjorde? Jo, han stack. Och där stod fenomenet Pelé.

FOTBOLLENS FINASTE FEST. Mera och bättre markerat än så här har väl aldrig ett arrangemang i Fotbollstadion i Solna någonsin blivit. För ni upptäcker väl ändå utan större svårighet dom två initialerna V och M, som folkdansarna i sina färggranna dräkter just formerat på den gröna mattan? Folkdansarna ingick som en mycket viktig beståndsdel i VM-invigningen den 8 juni och gjorde också en obestridlig succés. Men folkdansare, festtalare och andra finesser i all ära — ett VM i fotboll är dock i första hand en händelse för fotbollens finsmakare och entusiaster. Men ingen risk! Den här gången fick även dom sitt lystmäte i form av världens vassaste VM... Den svenska organisationsapparaten — signerad av Holger Bergérus — fungerade också på ett suveränt sätt.

DET GICK SOM EN FOLKDANS

KRONAN på VM-verket är det visserligen kanske lite' för mycket att kalla denna samspelta konstellation för, men ett faktum är dock att hela sextetten fanns på Råsundas kungliga läktare vid VM-premiären. Kanske sällskapet rent av känns igen? Det består nämligen fr. v. av prins Bertil (iklädd mörka glasögon), drottningen, kungen samt tre högst förtjusande sessor i sin snyggaste sommarstass.

Den högtidliga VM-invigningen på Fotbollstadion i Solna — som ägde rum omedelbart före premiärmatchen mellan Sverige och Mexiko — blev en glansfull fest i strålande svensk sommarsol och med cirka 33.000 åskådare på läktarna. Ramen kring detta historiska evenemang var verkligen högst effektfull, den saken måste konstateras först som sist.

Svenska ungdomsringens 250 folkdansare i färgsprakande bygdedräkter snodde runt på gräset på ett högst betagande sätt och mottagna med en hörbar publikentusiasm. Kungaparet kom med Bertil och Margaretha och Désirée och Christina i släptåg (plus en hel del andra förstås). Det defilerades dekorativt med de 16 deltagande VM-nationernas fanor. Fyra flygande tunnor dånade förbi och släppte ut imponerande rökslingor i gult och blått över Stockholms norra förorter. Det senaste svenska jaktplanet Draken brakade förbi med en fart, så att de små näpna sessorna från Haga höll på att tappa både koncepter och hättor. FIFA-presidenten Arthur Drewry — med generalsekreterare Holger Bergérus som sfinxartad livvakt i bakgrunden talade. Talade — det gjorde också kungen, som med några korta och taktiska meningar förklarade VM-fotbollen öppnad. Varpå han och hans trogna följe invaderade planen och under trivsamma former tog både mexikanare och svenskar i hand och särskilt underhöll sig med den unge barägaren, spexmakaren och vänsteryttern Nacka Skoglund från Milano och Katarina Bangata.

Ja, se det var en riktig VM-fest, det! Made in Sweden.

DET FEBRAR till sig på Råsundas kungliga läktare. Kungen själv tar det visserligen ganska lugnt, och det gör nog drottningen också, men självaste bassbasen Bergérus tvingas köra med en teaterviskning i kulissen, innan Bo Tersmeden börjar mullra i miken.

KUNGENS invigningstal blir föredömligt kort och koncist — precis som en delikat s. k. macka från Nacka till Gren — och innehåller inte mer än tre mäktiga meningar. Så varför skall egentligen den charmfulla prinsessan Margaretha behöva se så tragisk ut?

NED PÅ den grönskande gräsmattan knallar så kungen och tar varenda liten mexikanare i hans ännu mindre hand. Allt går emellertid väl, och det är strängt taget bara frågan om v e m som ser lyckligast ut: Mexikos lirare eller Sveriges snidare?

OCH SEN är turen kommen till de svenska vikingarna! Majestätet finner sig plötsligt inblandad i massor av gult och blått, och kanske är det därför inte s å lätt att veta att den solbrände yngling, han här hälsar på, kallas för Julle och är efterlängtad.

VM-PRELUDIERNA kan så äntligen betraktas som avslutade. Prins Bertil t. v. har emellertid ingen svårighet att hålla s i n linje, men kungen blir faktiskt en aning överraskad, när hans granne avslöjas som FIFA-presidenten Drewry, England, Svenskchefen Lange t. h.

SLUTET på början är gott och allting gott, skulle man kunna säga. VM-takten är anslagen med pukor och trumpeter och ingenting kan rubba rytmen. Fr. v. ser vi prins Bertil, kung GA, FIFA-presidenten Drewry och DN:s hovfotograf Seijbold i snygg formering.

SWEDISH AMERICAN MUSEUM

This archival record has been partially scanned, including covers and initial pages for each issue. For more information about a particular issue of this publication, please contact the Swedish American Museum Curator.

Följ sporten i

- har alltid de

bästa bilderna

ÅHLÉN & ÅKERLUNDS OFFSETTRYCKERI, STOCKHOLM, SVERIGE 1958